

Luonnonvara- ja
biotalouden
tutkimus 70/2019

Kalatalouden toimialakatsaus 2019

Markku Kärnä, Heidi Pokki, Joonas Valve ja Jari Setälä

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 70/2019

Kalatalouden toimialakatsaus 2019

Markku Kärnä, Heidi Pokki, Joonas Valve ja Jari Setälä

Luonnonvarakeskus, Helsinki 2019

Viittausohje:

Kärnä, M., Pokki, H., Valve, J., & Setälä, J. 2019. Kalatalouden toimialakatsaus 2019. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 70/2019. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 26 s.

ISBN: 978-952-326-838-8 (Painettu)

ISBN: 978-952-326-839-5 (Verkkajulkaisu)

ISSN 2342-7647 (Painettu)

ISSN 2342-7639 (Verkkajulkaisu)

URN: [http://urn.fi/URN:ISBN: 978-952-326-839-5](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-839-5)

Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)

Kirjoittajat: Markku Kärnä, Heidi Pokki, Joonas Valve ja Jari Setälä

Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2019

Julkaisuvuosi: 2019

Kannen kuva: ProKala

Painopaikka ja julkaisumyynti: Juvenes Print, <http://luke.juvenesprint.fi>

Tiivistelmä

Markku Kärnä¹⁾, Heidi Pokki¹⁾, Joonas Valve¹⁾ ja Jari Setälä²⁾,
markku.karna@luke.fi, heidi.pokki@luke.fi, joonas.valve@luke.fi, jari.setala@luke.fi

¹⁾Luonnonvarakeskus (Luke), Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki

²⁾Luonnonvarakeskus (Luke), Itäinen Pitkäkatu 3, 20520 Turku

Kalatalouden toimialakatsauksessa kuvataan suomalaisen merikalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellista tilaa. Katsaus perustuu kalatalouden yritysten viimeisimpiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin. Katsaus ei toistaiseksi sisällä sisävesikalastuksen taloudellisia tietoja.

Vuonna 2017 kalatalousalalla oli 1 643 yritystä. Yritysten kokonaistuotot olivat 959 miljoonaa euroa. Kalatalouden tuottama jalostusarvo oli 155 miljoonaa euroa ja yritysten työllistävyys 2 498 henkilötyövuotta. Yrityksistä 71 prosenttia oli kalastusyrityksiä. Katsauksessa tarkastellaan yrityksiä, joiden päätoimiala on jokin kalatalouden toimialoista.

Tuotoiltaan suurin toimiala oli kalanjalostus. Myös henkilöstöä oli eniten jalostajien palveluksessa.

Kalatalouden kokonaistuotot olivat edellisvuotta korkeammat. Ainoastaan kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan tuotot laskivat hieman vuonna 2017. Kalastuksen tuotot pysyivät edellisvuoden tasolla, kun taas vesiviljelyn, jalostuksen ja kalan tukkukaupan tuotot kasvoivat. Eniten kasvoivat vesiviljelyn tuotot, 15 prosenttia. Kalan ja kalatuotteiden tuonti- ja vientimäärät ja arvot kasvoivat vuonna 2018.

Vuonna 2017 suuret rannikkokalastusyritykset (liikevaihto yli 10 000 €) onnistuivat parantamaan sekä tuottojaan että nettotulostaan. Troolareiden ja pienten rannikkokalastajien kannattavuus sen sijaan heikkeni. Vesiviljely-yritysten tuotto kasvoi ja toimialan nettotulos moninkertaistui edellisvuoteen nähden. Kalanjalostajien tuotot ja kannattavuus paranivat kaikissa kokoluokissa. Kalatukkukaupassa tuotot kasvoivat ja pienten sekä keskisuurten yritysten kannattavuus parani. Sen sijaan isojen tukkukaupparyritysten nettotulos heikkeni. Kalaan erikoistuneessa vähittäiskaupassa tuotot ja nettotulos laskivat edellisvuoteen nähden.

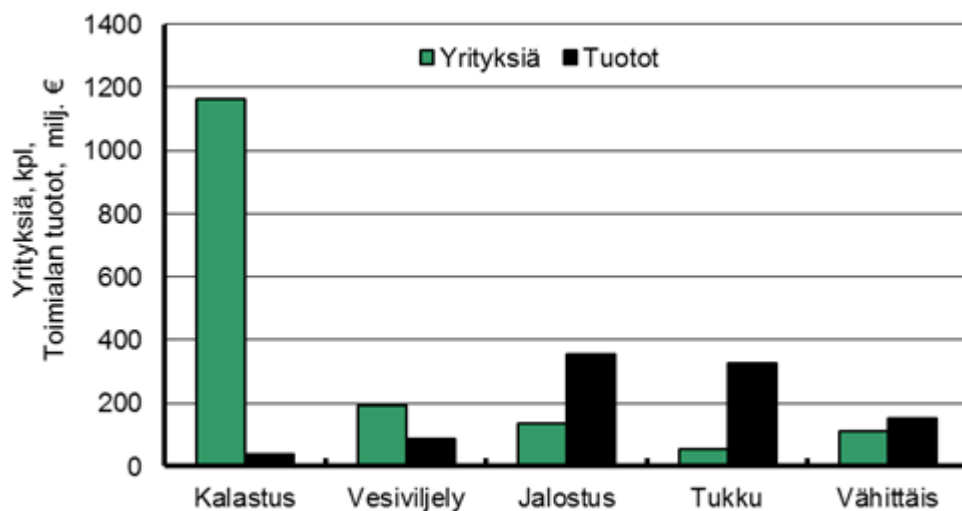
Asiasanat: kalanjalostus, kalan vähittäiskauppa, kalastus, kalatalous, kalatukkukauppa, taloudellinen analyysi, toimialakatsaus, vesiviljely

Sisällys

1. Kalatalouden suurimmat tuotot jalostuksesta ja tukkukaupasta	5
2. Kalastusyrietysten määrä väheni	7
3. Vesiviljely-yritykset paransivat tulostaan	10
4. Jalostustoimialan tuotot ja nettotulos paranivat	12
5. Kalatukkukaupan tuotoissa kasvua	13
6. Kalaan erikoistunut vähittäiskauppa oli kannattavaa.....	16
7. Menetelmät ja tulosten luotettavuus	17
7.1. Aineisto ja menetelmät.....	17
7.2. Tulosten luotettavuus	18

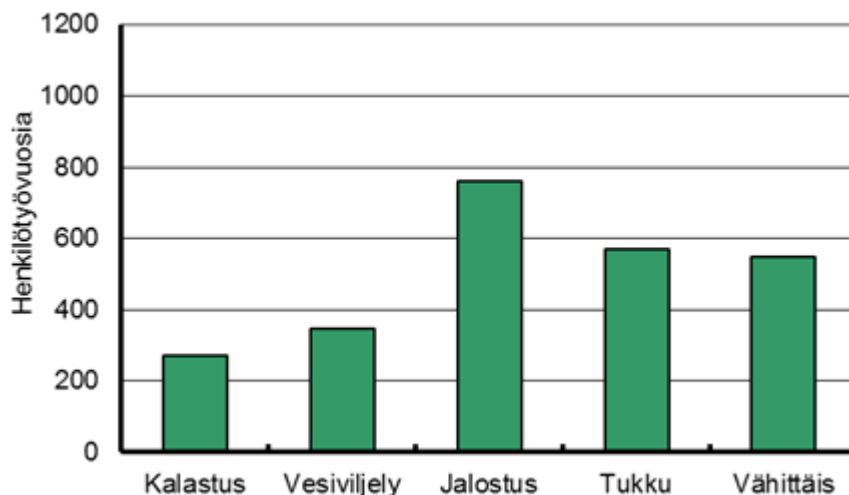
1. Kalatalouden suurimmat tuotot jalostuksesta ja tukku-kaupasta

Vuonna 2017 kalataloudessa toimi 1 643 yritystä. Toimialan yritysten kokonaismäärä väheni yli sadalla yrityksellä erityisesti pienten rannikkokalastusyritysten vähenemisen myötä. Suurin osa toimialan yrityksistä (71 %) oli merialueen kalastusyrityksiä. Sisävesikalastusyrityksiä tämän katsauksen luvut eivät sisällä. Kalatalouden toimialojen kokonaistuotot olivat 959 miljoonaa euroa, mikä on kuusi prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Koko kalatalouden jalostusarvo kasvoi viidellä prosentilla ja oli 155 miljoonaa euroa (liite 1). Kalakauppa ja jalostus ovat hyvin keskittyneitä eli kymmenen suurinta yritystä tuottaa selvästi yli 80 prosenttia toimialojen kokonaisliikevaihdoista. (liite 2).

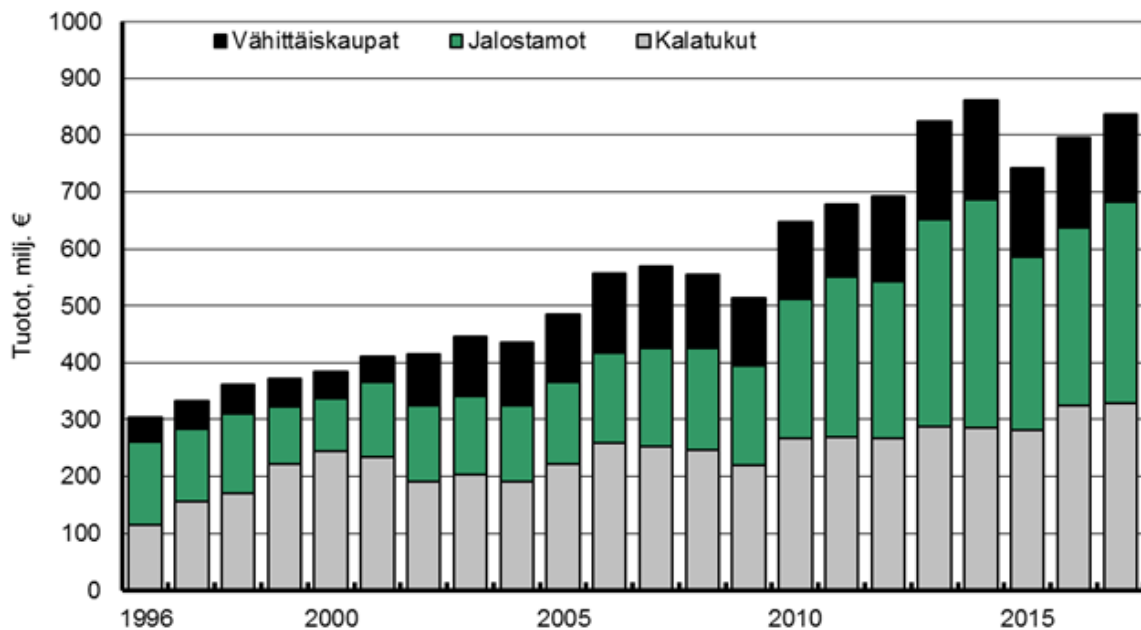
Kuva 1. Kalatalouden toimialojen yritysten lukumäärät ja tuotot vuonna 2017.

Kalatalouden työllistävyys oli 2 498 henkilötyövuotta. Kalanjalostus työllisti eniten, 30 prosenttia kalatalouden henkilötyövuosista. Tukku- ja vähittäiskaupan osuus oli yhteensä 45 prosenttia (kuva 2, liite 1). Kalatalouden kokonaistyöllistävyys oli edellisvuoden tasolla. Henkilöstön määrä väheni kalastuksessa ja vähittäiskaupassa, mutta kasvoi muilla toimialoilla.

Kuva 2. Kalatalouden toimialojen työllistävyys henkilötyövuosina vuonna 2017.

Vuonna 2017 kalatalouden kokonaistuotot kasvoivat vesiviljelyn ja jalostuksen suotuisan tuottokehityksen ansiosta. Vesiviljelyn tuotto kasvoi 15 prosenttia ja jalostuksen 13 prosenttia. Kalastuksen ja tukkukaupan tuotot pysyivät edellisvuoden tasolla ja vähittäiskaupan laskivat (liite 1). Kalastuksen nettotulos heikkeni lähes viidenneksellä pääosin isojen trooliryitysten ja pienten rannikkokalastajien kannattavuuden heikentymisen myötä. Vesiviljely-yritykset onnistuivat sekä kasvattamaan tuottoaan että moninkertaistamaan nettotuloksensa. Myös kalanjalostuksen tuotot ja kannattavuus parani selvästi. Tukku-kaupan tuotot kasvoivat hiukan, mutta nettotulos heikkeni viidenneksellä. Vähittäiskaupan tuotot ja nettotulos laskivat. Kalatalouden toimialoista jalostus teki suurimmat tuotot vuonna 2017 (kuva 3).

Kuva 3. Kalanjalostuksen, tukkukaupan ja vähittäiskaupan yhteenlasketut reaalitytuotot vuosina 1996-2017.

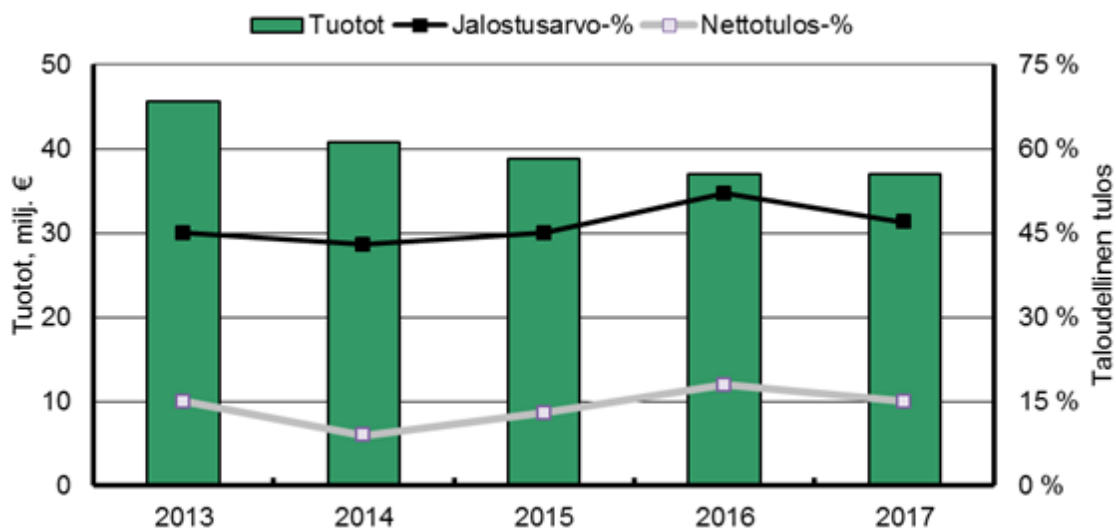
Suomeen tuotiin ihmisravinnoksi 510 miljoonalla eurolla 95 miljoonaa kiloa kalaa, äyriäisiä, mätää ja muita kalatuotteita vuonna 2018. Tuonnin kokonaismäärästä suurin osa (69 miljoonaa kiloa) tuli Norjasta, josta tärkeimmät ihmisravinnoksi tuodut tuotteet olivat tuoreita lohikaloja, katkarapuja ja äyriäisiä sekä sillivalmisteita. Norjan lisäksi tärkeimmät tuontimaat olivat Ruotsi, Viro ja Tanska.

Suomesta vietiin ihmisravinnoksi kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita 65 miljoonaa kiloa vuonna 2018. Viennin arvo oli 171 miljoonaa euroa. Tästä oli norjalaisen lohien vientiä Suomen kautta noin 23 miljoonaa kiloa. Läpiviennin arvo oli noin 137 miljoonaa euroa. Kalatuotteita vietiin eniten Tanskaan, Viroon, Ranskaan ja Iso-Britanniaan. Viennin määrä ja arvo kasvoivat läpiviennin lisääntymisen vuoksi edellisvuodesta.

2. Kalastusyritysten määrä väheni

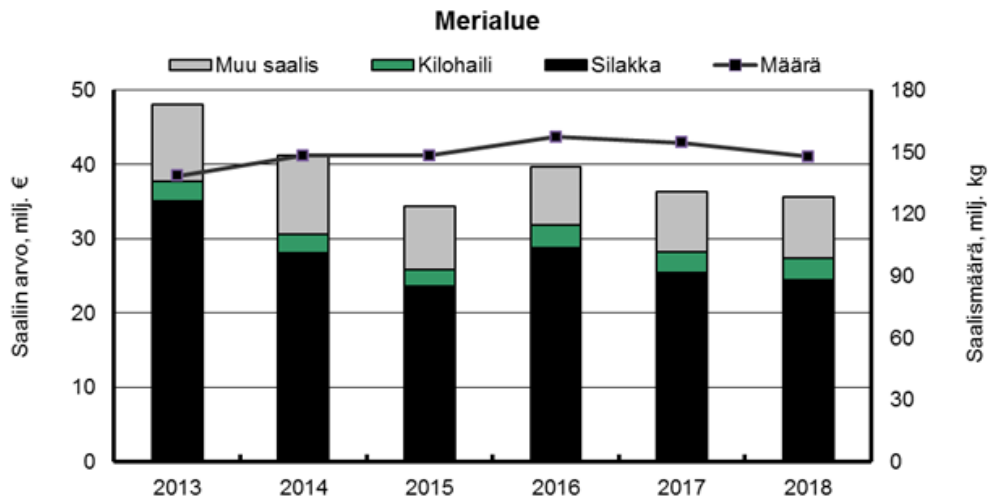
Vuonna 2017 merialueella toimi 1 164 kalastusyritystä (liite 3: taulukko 3.1), jotka työllistivät yhteensä 271 henkilötyövuotta. Suurin osa kalastusyrityksistä on rannikkokalastusyrityksiä. Ne on luokiteltu liikevaihdon mukaan yli ja alle 10 000 euron (alv-raja) yrityksiin. Alle 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajia oli kaikista kalastusyrityksistä 76 prosenttia ja yli 10 000 euron rannikkokalastusyrityksiä 20 prosenttia. Troolikalastusyrityksiä olivat loput neljä prosenttia. Kalastusyritysten kokonaismäärä väheni kymmenellä prosentilla. Pienten (alle 10 000 €) rannikkokalastajien määrä väheni 152 yrityksellä ja suurempien (yli 10 000 €) rannikkokalastusyritysten määrä lisääntyi parilla kymmenellä. Pienet troolarikalastusyritykset vähenivät neljällä yrityksellä. Isojen trooliyritysten määrä pysyi ennallaan.

Kalastusyritysten yhteenlasketut tuotot olivat 37 miljoonaa euroa vuonna 2017. Ne pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2016 (kuva 4). Isot troolarit tekivät yli puolet kalastuksen tuotoista. Isojen trooliyritysten tuotot pysyivät edellisvuoden tasolla, mutta nettotulos heikkeni. Pienten troolareiden tuotot ja nettotulos taas laskivat. Parhaimman tuloksen tekivät yli 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastusyritykset: 3,6 miljoonaa euroa. Pienet rannikkokalastusyritykset tekivät puolestaan tappiota. Trooliyrittäjien investoinnit olivat noin miljoona euroa. Pienten troolareiden vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyviä ja isojen troolareiden tyydyttäviä. Rannikkokalastusyritysten omavaraisuusaste oli hyvä ja maksuvalmius tyydyttävä.

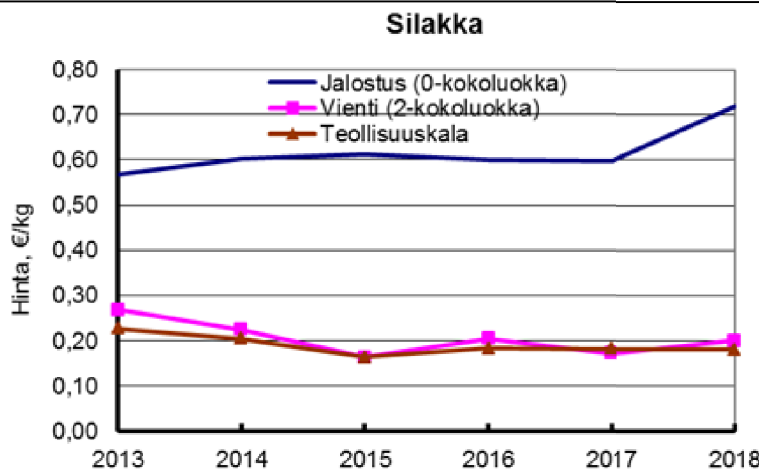
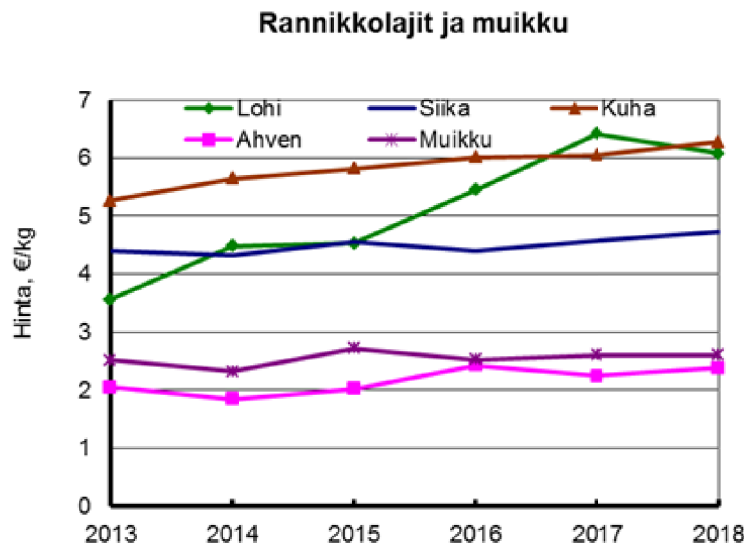

Kuva 4. Kalastusyritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2013-2017.

Vuonna 2018 ammattikalastajien saalis Itämerestä oli 148 miljoonaa kiloa ja arvoltaan 36 miljoonaa euroa. Saaliin määrä laski edellisvuodesta, mutta arvo pysyi lähes samalla tasolla (kuva 5). Silakan osuus saaliin arvosta oli 68 prosenttia. Noin kolmannes silakkasaaliista vietiin Ruotsiin, Viroon ja Tanskaan. Kotimaisen kalajauhotehdas toimi jo lähes täydellä kapasiteetilla ja se käytti jo neljänneksen Suomen silakka- ja kilohailisaaliista vuonna 2017. Turkistarhojen kysyntä kääntyi laskuun vuonna 2018. Polttoaineiden hinnat ovat olleet hienoisessa nousussa. Silakan keskihinta nousi hieman vuodesta 2017. Erityisesti kotimaisen jalostusteollisuuden käyttämän silakan hinta nousi. Muiden kaupallisesti merkittävien kalalajien tuottajahinnat pysyivät edelleen korkeina (kuva 6).

Kuva 5. Ammattikalastajien saaliin reaaliarvon ja määrän (viiva) kehitys merellä vuosina 2013-2018 (Luonnonvarakeskus 2019).

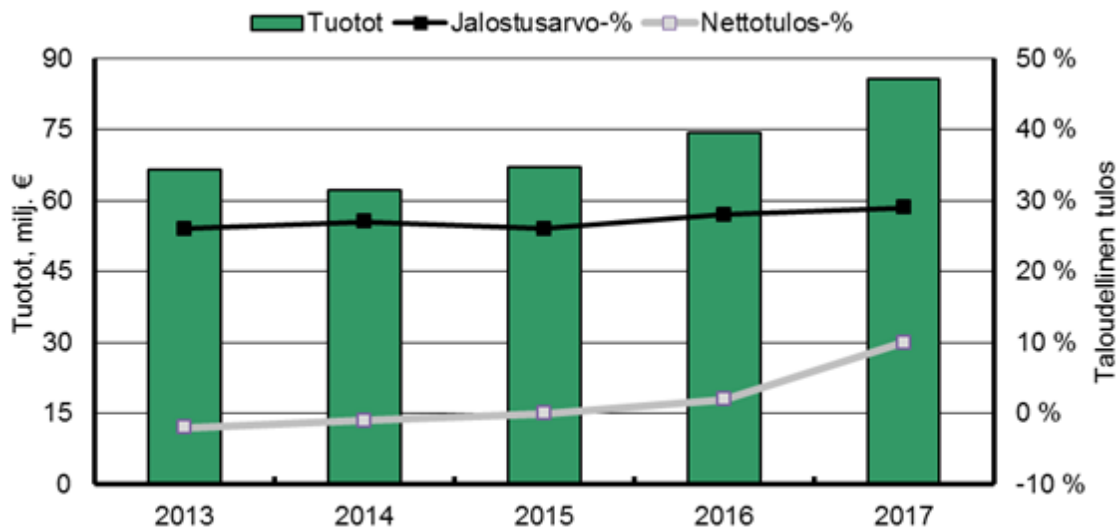
Kuva 6. Silakan sekä lohien, siian, kuhan, ahvenen ja muikun reaaliset tuottajahinnat vuosina 2013-2018 (Luonnonvarakeskus 2019).

Vuonna 2018 Suomen sisävesillä toimi noin 1900 rekisteröitynyttä kaupallista kalastajaa. Rekisteröityneiden toimijoiden lukumäärä kasvoi noin 10 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kaupallisten kalastajien saalis sisävesiltä oli 5,2 miljoonaa kiloa ja 14,7 miljoonaa euroa vuonna 2018. Muikku oli sisävesien tärkein saaliskala: lähes 50 % kokonaissaaliin määrästä oli muikkua. Seuraavaksi tärkein saalislaji oli kuha 4,8 miljoonan euron saaliilla. Taloudellisia tietoja sisävesikalastuksesta ei ole toistaiseksi saatavilla.

3. Vesiviljely-yritykset paransivat tulostaan

Vuonna 2017 maassamme toimi 177 päätoimista vesiviljely-yritystä (liite 3: taulukko 3.2). Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 86 miljoonaa euroa. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat samalla kun toimialan nettotulos parani huomattavasti (kuva 7).

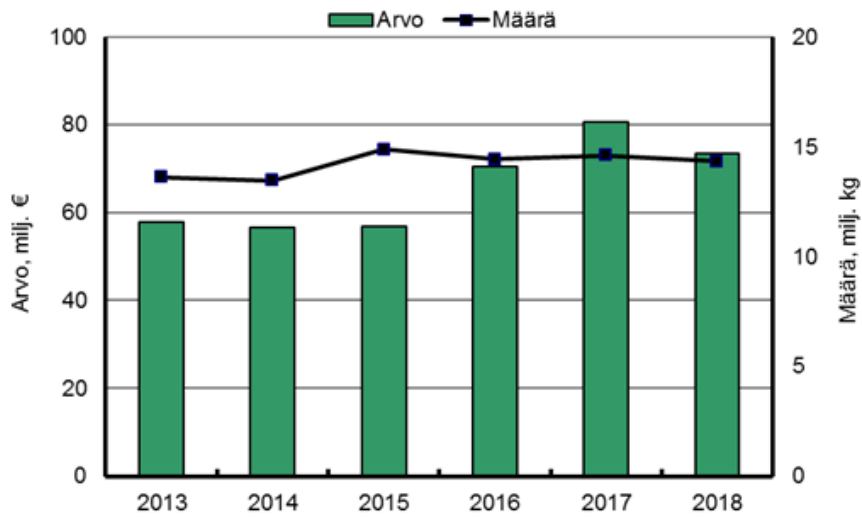
Vesiviljely-yritysten tuotoista 60 prosenttia tuli merialueen ruokakalatuotannosta. Merikasvatusyritysten toiminta oli myös kannattavinta (liite 3: taulukko 3.2). Myös sisävesikasvattajien, poikastuottajien ja luonnonravintolammikkokasvattajien tulokset olivat voitollisia ja edellisvuotta suurempia. Kiertovesikasvatuksen tappiot olivat paljon isommat kuin liikevaihto. Vesiviljelyn nettoinvestointien arvo yli kaksinkertaistui edellisvuoteen nähden ja oli 5,3 miljoonaa euroa. Kiertovesiviljelijät ja merialueen ruokakalatuottajat investoivat kummatkin yli kahdella miljoonalla eurolla. Vesiviljelyn tuotantomuotojen vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat kierto-vesikasvatusta lukuun ottamatta hyviä. Kiertovesiviljelijöiden vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttäviä.

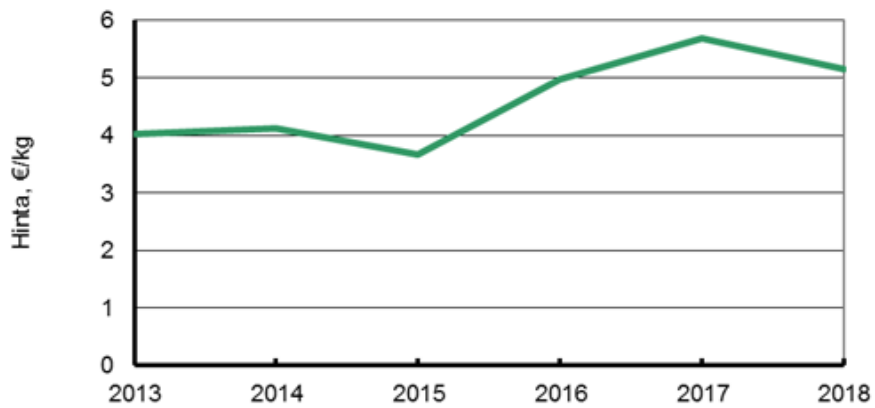
Kuva 7. Vesiviljely-yritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotulokset reaalin kehitys vuosina 2013-2017.

Vuonna 2018 Suomessa tuotettiin kokonaisuudessaan noin 14 miljoonaa kiloa ruokakalaa (perkaamaton paino). Tuotannon määrä väheni edellisvuodesta kaksi prosenttia ja tuotannon arvo oli 74 miljoonaa euroa (kuva 8). Ruokakalatuotannon reaaliarvo laski seitsemällä miljoonalla eurolla vuodesta 2017.

Yli 90 prosenttia ruokakalatuotannosta on kirjolohta. Vuonna 2018 tuotettiin 13 miljoonaa kiloa kirjolohta ja 0,8 miljoonaa kiloa siikaa. Kirjolohtutuotannon arvo oli 63 miljoonaa euroa ja siian 8 miljoonaa euroa. Muita viljelylajeja kuten taimenta, nieriää, sampea, kuhaa ja ankeriasta viljeltiin yhteensä noin 0,3 miljoonaa kiloa. Ruokakalan lisäksi vuonna 2018 tuotettiin noin 49 miljoonaa kalanpoikasta (pois lukien vastakuoriutuneet). Kirjolohten poikastuotannon arvo oli 16 miljoonaa euroa. Yli kolmannes poikasista oli siikoja, joiden arvo oli 4 miljoonaa euroa. Kirjolohten poikasista pääosa käytettiin jatkokasvatukseen, mutta pienistä siian poikasista suuri osa päättyi istutuksiin. Kirjolohten tuottajalle maksettu kilohinta laski 9 prosenttia (0,48 euroa) vuodesta 2017 (kuva 9).

Kuva 8. Kasvatetun ruokakalan tuotannon reaaliarvo ja tuotantomäärä vuosina 2013 - 2018.

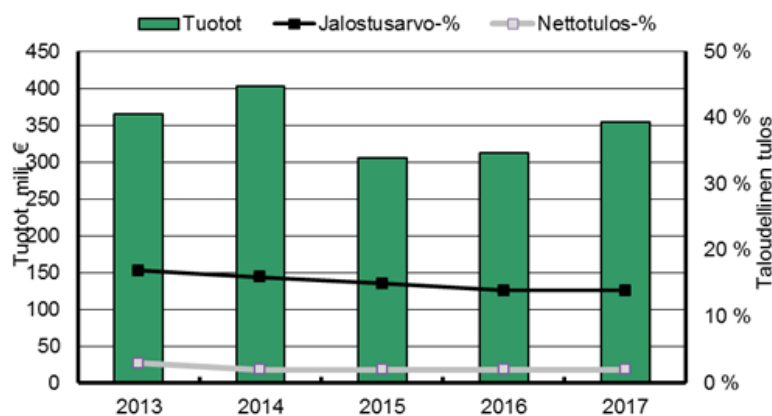

Kuva 9. Kirjolohen reaalihinnan kehitys vuosina 2013 - 2018 (Luonnonvarakeskus 2019).

4. Jalostustoimialan tuotot ja nettotulos paranivat

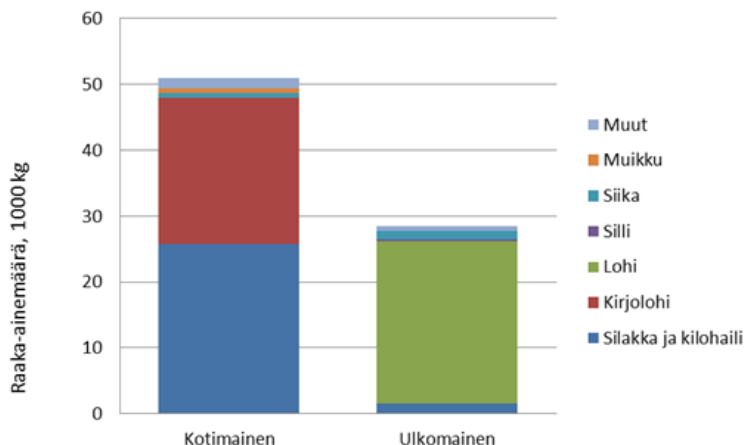
Vuonna 2017 Suomessa oli 136 kalanjalostuksen päätoimialakseen ilmoittanutta yritystä (liite 3: taulukko 3.3). Kalanjalostuksen tuotot olivat 354 miljoonaa euroa ja kasvua oli 13 prosenttia vuodesta 2016 (kuva 10). Suurten ja pienten jalostusyriytysten tuotot kasvoivat, mutta keskiuurissa ne pysyivät edellisen vuoden tasolla. Nettotulos parani toimialalla yli 50 prosenttia ja selvää parannusta oli kaikissa kokoluokissa. Toimialan tuotoista lähes 90 prosenttia syntyi 14 suurimmassa jalostusyriytessä. Nämä tekivät myös suurimman nettotuloksen.

Jalostussektori työllisti 760 henkilötyövuotta, mikä oli prosentin enemmän kuin edellisellä vuonna. Toimialan nettoinvestoinnit olivat 2,7 miljoonaa euroa eli lähes 40 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Isojen ja keskiuurten jalostusyriytysten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttävät. Pienten yritysten vakavaraisuus oli hyvä ja maksuvalmius tyydyttävä.

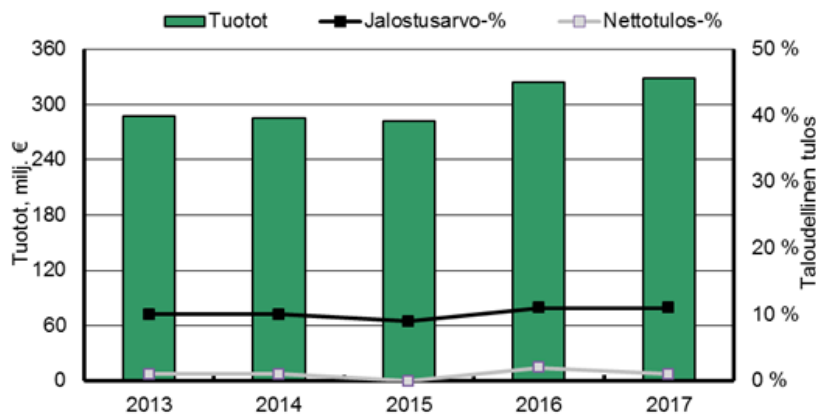
Kuva 10. Kalanjalostusyriytysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2013-2017.

Vuonna 2017 kalajalosteiden raaka-aineina käytettiin 79 miljoonaa kiloa kalaa (kuva 11), josta 51 miljoonaa kiloa oli kotimaista ja 28 miljoonaa kiloa tuontikalaa. Kotimaisen kalan käyttö lisääntyi. Silakkaa pakastettiin elintarvikevientiin ja rehujen raaka-aineeksi. Norjalaisen lohien käyttö on pitkällä aikavälillä jalostuksessa lisääntynyt. Lohien tuonti kalanjalostusteollisuuden raaka-aineeksi väheni vuonna 2016, kun lohien hinnat nousivat. Vuonna 2017 määrä nousi korkeasta hintatasosta huolimatta jonkin verran. Lohien ohella tärkeimmät jalostusteollisuuden käyttämät lajit olivat kirjolohi, silakka ja siika. Vuonna 2017 lohta ja kirjolohta jalostettiin yhteensä 47 miljoonaa kiloa ja siikaa kaksi miljoonaa kiloa.

5. Kalatukkukaupan tuotoissa kasvua

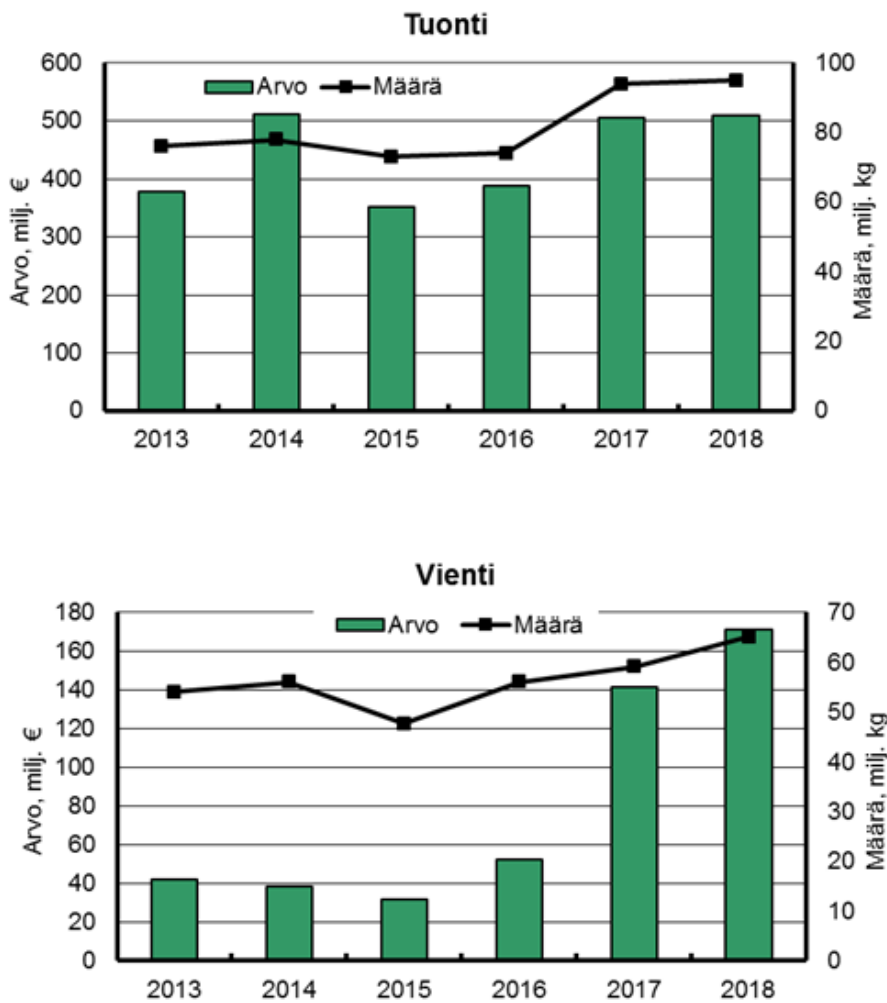
Vuonna 2017 Suomessa oli 56 kalan tukkukaupan päätoimialakseen ilmoittanutta yritystä (liite 3: taulukko 3.4). Yritysten lukumäärä väheni neljällä yrityksellä, mutta toimialan työllistävyys kasvoi 12 prosenttia vuodesta 2016. Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 329 miljoonaa euroa. Tuotot kasvoivat prosentilla edellisvuodesta (kuva 12). Kasvua oli pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Toimialan kannattavuus heikkeni, koska isojen yritysten nettotulos laski 30 prosenttia. Pienet ja keskisuuret yritykset onnistuivat parantamaan nettotulostaan, mutta keskisuurten yritysten tulos oli edelleen tappiollinen. Kalatukkuyritysten nettoinvestointien arvo oli 3,9 miljoonaa euroa, mikä on viisi prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Tukkukauppojen vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttäviä.

Kuva 12. Kalatukkuyritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2013-2017.

Suomeen tuotiin 117 miljoonaa kiloa kalaa ja kalatuotteita vuonna 2018. Tuonnin arvo oli 522 miljoonaa euroa. Sekä tuonnin määrä että arvo olivat lähellä edellisvuoden tasoa. Ihmisravinnoksi Suomeen tuotiin kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita 510 miljoonalla eurolla (kuva 13). Elintarviketuonnin reaaliarvo nousi edellisvuodesta 11 miljoonalla eurolla. Ihmisravinnoksi kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita tuotiin 95 miljoonaa kiloa. Yli puolet koko tuonnin määrästä tuli Norjasta. Tärkeimmät Norjasta tuodut tuotteet ihmisravinnoksi olivat tuore merilohi (47 miljoonaa kiloa), katkaravut sekä sillivalmisteet ja -säilykkeet. Pääosa tuonnin kasvusta selittyi Norjan lohien läpiviennillä, joka kasvoi edelleen vuonna 2018.

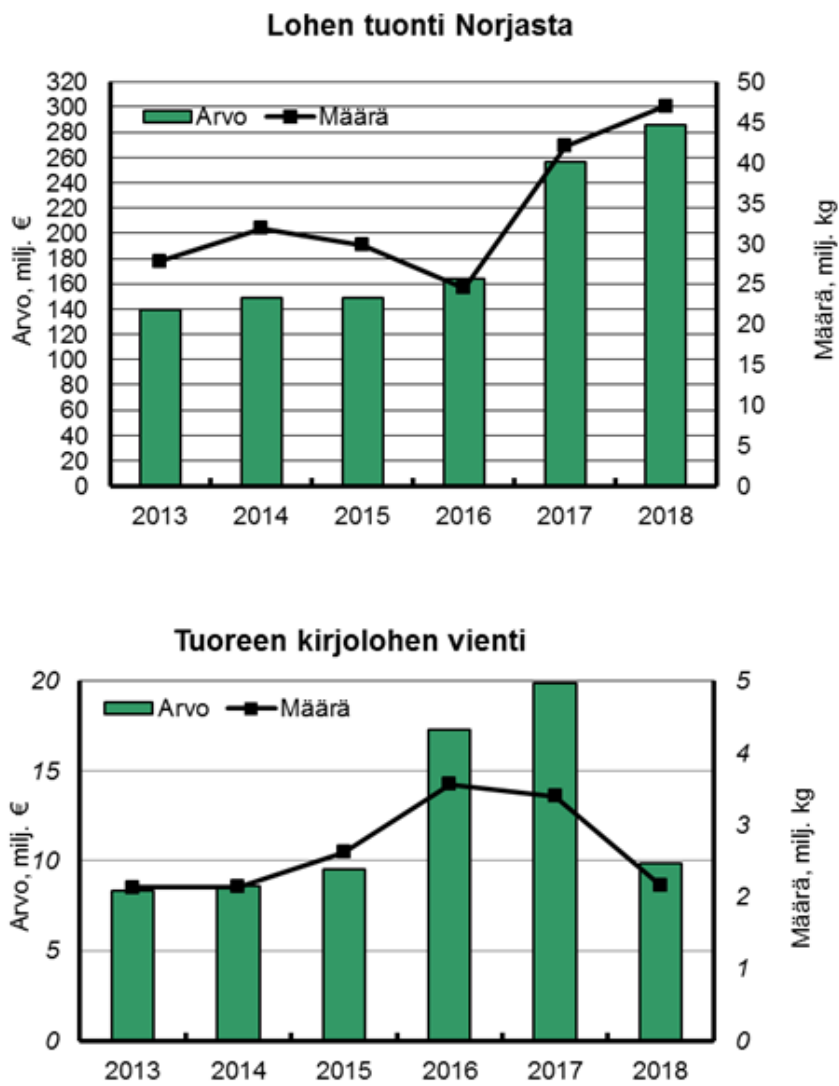
Suomesta vietiin kalaa ja kalatuotteita 85 miljoonaa kiloa vuonna 2018. Viennin määrä kasvoi kahdeksalla miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Viennin arvo oli 181 miljoonaa euroa ja kasvua oli 30 miljoonaa euroa. Kasvu selittyi norjalaisen lohien läpiviennin kasvulla. Ihmisravinnoksi tarkoitettujen kalien, äyriäisten ja kalatuotteiden viennin arvo oli 171 miljoonaa euroa ja määrä 65 miljoonaa kiloa. Tärkeimmät vientituotteet olivat tuore lohi ja kirjolohi, tuore ja pakastettu silakka ja kilohaili, mäti ja mätituotteet sekä rehukala. Suomalaisen yritysten viennistä arvokkainta oli kirjolohien vienti. Kalatuotteita vietiin määrällisesti eniten Tanskaan ja Viroon.

Kuva 13. Ihmisravinnoksi käytettyjen äyriäisten ja kalatuotteiden tuonnin ja viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2013-2018 (Luonnonvarakeskus 2019).

Vuonna 2017 tuoretta kokonaista lohta tuotiin Norjasta noin 47 miljoonaa kiloa ja 286 miljoonalla eurolla. Norjalaisen lohien tuonti kasvoi viidellä miljoonalla kilolla. Pääosa tästä määrästä jatkoi matkaansa sellaisenaan Suomesta eteenpäin, eli kala vietiin Norjasta Suomen läpi muihin Euroopan maihin. Tuonnin reaaliarvo kasvoi 11 prosenttia (kuva 14). Norjalaisen lohien hinta oli ennätyskorkea vuonna 2017 ja pysyi edelleen korkeana vuonna 2018. Norjan lohien läpivienti kasvoi edelleen vuonna 2018 ja sen määrä oli 23 miljoonaa kiloa ja sen arvo 137 miljoonaa euroa.

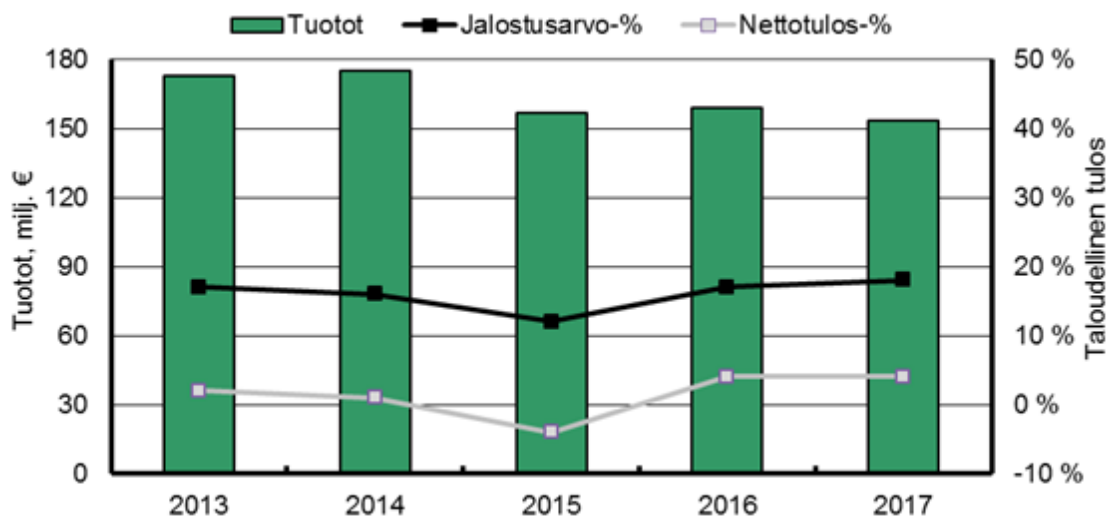
Venäjän markkinat ovat perinteisesti olleet tärkeä markkina-alue suomalaiselle silakalle ja kilohailille. Vuoden 2014 elokuusta jälkeen Venäjälle on viety vain maustekalaa, koska se ei ole tuontikiellon alainen tuote. Silakan vienti muihin Itä-Euroopan maihin on korvannut Venäjän vieniä. Tuoreen kirjoloheen vienti Itä-Euroopan maihin lisääntyi vuosina 2015 ja 2016. Vuonna 2017 määrä oli vajaa 3,5 miljoonaa kiloa ja arvo nousi lähes 20 miljoonaan euroon. Puolet kirjolohesta vietiin tällöin Viroon ja lähes neljännes Valko-Venäjälle ja Puolaan vuonna 2017. Tämän jälkeen maailmanmarkkinahinnat laskivat ja vienti Viroon väheni ja Puolaan loppui. Vuonna 2018 kirjolohta vietiin noin 2 miljoonaa kiloa ja viennin arvo oli puolittunut noin 10 miljoonaan euroon.

Kuva 14. Norjalaisen tuoreen lohen tuonnin määrä ja reaaliarvo sekä tuoreen kirjolohen viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2013-2018 (Luonnonvarakeskus 2019).

6. Kalaan erikoistunut vähittäiskauppa oli kannattavaa

Vuonna 2017 Suomessa oli 110 kalan vähittäiskaupan päätoimialakseen ilmoittanutta yritystä (liite 3: taulukko 3.5). Yritysten lukumäärä laski edellisvuodesta neljällä yrityksellä. Toimiala työllisti 550 henkilötyövuotta, mikä on kahdeksan prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Henkilöstön määrä väheni kaikissa yritysten kokoluokissa. Vähittäiskauppayritysten yhteenlasketut tuotot olivat 153 miljoonaa euroa (kuva 15) ja ne laskivat neljällä prosentilla edellisestä vuodesta. Ala on hyvin keskittynyt ja 88 prosenttia toimialan kokonaisliikevaihdosta tuli 10 suurimman yrityksen toimesta. Alan kannattavuus heikkeni hiukan, mutta nettotulos oli kuitenkin kuusi miljoonaa euroa. Isojen yritysten vakavaisuus oli hyvä, keskisuurten ja pienten tyydyttävä. Suurten yritysten maksuvalmius oli tyydyttävä, keskisuurten heikko ja pienten hyvä.

Kuva 15. Kalaan erikoistuneiden vähittäiskauppayritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2013 - 2017.

7. Menetelmät ja tulosten luotettavuus

Kalatalouden toimialakatsaus on kalatalouden yritysten viimeisimpiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin perustuva katsaus suomalaisen merialueen ammattikalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellisesta tilasta.

Tässä laatuselosteessa kuvataan lyhyesti katsauksen tulosten ymmärtämisen kannalta tarpeellisimmat tiedot aineistoista ja menetelmistä. Tarkemmat kuvaukset ovat erillisissä tilasto- tai toimialajulkaisuissa, jotka löytyvät Luonnonvarakeskuksen (www.luke.fi) tai Tilastokeskuksen (<http://www.stat.fi/til/yrti/>) internet-sivuilta.

7.1. Aineisto ja menetelmät

Aineistona on käytetty Luonnonvarakeskuksen merialueen ammattikalastusta, vesiviljelyä, kalanjalostusta, ulkomaankauppaa ja kalan tuottajahintoja koskevia tilastoja (<http://stat.luke.fi/>) sekä Tilastokeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kalatalouden yrityksiä koskevia tilinpäätösaineistoja. Tuoreimmat tilastotiedot koskevat yleensä katsauksen julkaisuvuotta edeltävää vuotta. Kalajalosteiden tuotantotilasto tehdään vain joka toinen vuosi. Nimellishinnat ja -arvot ovat elinkustannusindeksillä tai kuluttajahintaindeksillä muunnettu reaalisiksi aikasarjan viimeisimmän vuoden hintatasoon.

Toimialaa ja yrityksiä koskevat taloudelliset tiedot perustuvat kalatalousyrityksiä koskeviin tilinpäätöstietoihin. Tilinpäätöstiedot koskevat kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalan vähittäiskaupan osalta jonkin edellä mainitun päätoimialakseen ilmoittaneita yrityksiä, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai tase ylittää 170 000 euroa tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 376 euroa vuonna 2017). Merialueen ammattikalastuksen ja vesiviljelyn tilinpäätöstiedot koskevat kaikkia yrityksiä ja kalastajia. Tilastokeskuksen keräämä kalatalousyrityksiä koskeva tilinpäätösaineisto on Luonnonvarakeskuksen käytettävissä vasta yritysten tilinpäätöstä seuraavana vuotena, minkä vuoksi tuoreimmat tilinpäätöstiedot ovat katsauksen julkaisuhetkellä kaksi vuotta vanhoja.

Luonnonvarakeskus on tilinpäätösaineistojen pohjalta laskenut taloudelliset tunnusluvut kalatalouden toimialoille. Toimialat ovat kalastusta ja vesiviljelyä lukuun ottamatta jaettu kolmeen kokoluokkaan: suuret yritykset (suurimmat 10 % yrityksistä), keskiuuret yritykset (suurimmat 40 % jäljelle jääneistä) ja pienet yritykset. Tästä perusryhmittelystä poiketen kalastusyritykset jaettiin suuriin (> 24 m) ja pieniin (< 24 m) troolareihin, yli 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin ja alle 10 000 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin. 10 000 euron vuotuinen liikevaihto on ALV-velvollisuuden raja, joka on vuodesta 2016 lähtien I ja II ryhmän kaupallisen kalastajan tuloraja ammattikalastajarekisterissä. Vielä vuonna 2015 se oli 8500 euroa.

Vesiviljely-yritykset jaettiin tuotantosuunnan mukaan ruokakalatuotantoon meressä, ruokakalatuotantoon sisävesillä, poikastuotantoon, luonnonravintolammikoihin sekä kiertovesikasvatukseen. Näiden tuotantosuuntaehtoisten tunnuslukujen laskennassa käytettiin Tilastokeskuksen tilinpäätösaineiston lisäksi Luonnonvarakeskuksen keräämiä vesiviljely-yritysten tuotanto- ja taloustietoja. Perusjoukkoon kuuluivat kaikki sellaiset vesiviljely-yritykset, joilla oli toimintaa tarkasteluajanjaksona ja jotka ilmoittivat yrityksen päätoimialaksi vesiviljelyn.

Kalatalouden toimialojen laajuutta ja kannattavuutta kuvattiin liiketoiminnan tuotoilla, jalostusarvolla, käyttökatteella ja nettotuloksella.

Liiketoiminnan tuotot sisältävät liikevaihdon lisäksi liiketoiminnan muut tuotot kuten korvaukset, suorat avustukset ja vuokratuotot.

Jalostusarvolla tarkoitetaan toimialan tuottamaa arvonlisää. Jalostusarvo saadaan, kun tuotoista vähennetään aine- ja tarvikehankinnat, ulkopuoliset palvelut ja muut liiketoimintakulut kuin henkilöstökulut. Jalostusarvo sisältää kansantaloudelle lisäarvoa luovia eriä kuten palkat, pääomakulut, verot ja voiton. Jalostusarvoprosentti on jalostusarvon osuus tuotoista.

Käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökateprosentti kuvaa muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen jäävän tuloksen osuutta liikevaihdosta.

Nettotulos on kannattavuuden mittari, joka kertoo yrityksen tuloksen verojen jälkeen ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Nettotulosprosentti on nettotuloksen osuus liiketoiminnan tuotoista.

Liitetaulukoissa esitetään myös toimialan nettoinvestointeja, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevia tunnuslukuja.

Nettoinvestoinnit ovat toimialan aineelliset ja aineettomat investoinnit.

Vakavaraisuuden tunnusluku omavaraisuusaste kertoo, missä määrin omaisuus on rahoitettu omalla pääomalla.

Rahoituksen riittävyttä ja maksuvalmiutta kuvaa current ratio (likviditeettikerroin). Se mittaa yrityksen kykyä selvittää lyhytaikaisista velvoitteista rahoitus- ja vaihto-omaisuuden avulla.

7.2. Tulosten luotettavuus

Yrityksen toimiala määritetään vuosittain liikevaihtoperusteisesti päätoimialan mukaan. Suurimmat yritykset toimivat usein monella toimialalla. Esimerkiksi ison kalankasvattajan päätoimiala voi olla kalatukkukauppa tai kalanjalostus. Monella kalastusyrityksellä on omaa jalostustoimintaa. Yritys voi olla tukku- tai jalostusyritys riippuen siitä, kuinka suuri osa myynnistä on minäkin vuonna omassa yrityksessä jalostettujen tuotteiden myyntiä. Monella toimialalla toimiva yritys saattaa siten joskus siirtyä toimialalta toiselle. Suurten yritysten siirtyminen voi vaikuttaa koko toimialan tulokseen.

Kalan vähittäiskauppaa koskeva toimiala kattaa vain kalan vähittäiskauppaan erikoistuneet liikkeet. Pääosa kalasta myydään kuluttajille kuitenkin markettien kalatiskien kautta. Markettien myynti kuuluu kalan vähittäiskaupan toimialaan vain siinä tapauksessa, jos kalatiskaaja hoitaa kalan vähittäiskauppaa päätoimialanaan harjoittava yritys.

Suomen kaupallisten kalastajien rekisterissä oli vuoden 2018 lopussa 2 499 toimijaa, joilla kaikilla oli velvollisuus ilmoittaa saaliinsa. Rekisteröityneet kalastajat jaettiin kahteen ryhmään kalastuksesta saatavan liikevaihdon mukaan niin, että ryhmien rajana oli 10 000 euron liikevaihto. Ryhmään 1 kuului noin 400 kaupallista kalastajaa, jotka saivat kalastuksesta liikevaihtoa yli 10 000 euroa vuodessa. Toimialakatsaus koskee nykyisellään kaikkia kaupallisia merialueen ammattikalastusyrityksiä, jotka ovat ilmoittaneet saalista. Sisävesikalastusyrityksistä ei ole käytettävissä taloudellisia tunnuslukuja.

Pienten yritysten kannattavuutta koskevat tunnusluvut antavat todellisuutta myönteisemmän kuvan, koska pienyritykset eivät yleensä maksa itselleen palkkaa vaan ottavat tulonsa yrityksen tuloksesta. Tilastokeskus korjaa pienten yritysten tulosta laskennallisella palkkakorjauksella. Palkkakorjausta ei ole tässä katsauksessa otettu huomioon, koska kalatalouden toimialalla pääosa yrityksistä on kausiluonteisesti toimivia pienyrityksiä.

Viitteet

- Suomen virallinen tilasto: Kalanjalosteiden tuotanto 2017 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [24.10.2018]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalajalosteiden-tuotanto>.
- Suomen virallinen tilasto: Kalan tuottajahinnat 2018 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [9.5.2019]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalan-tuottajahinta>.
- Suomen virallinen tilasto: Kaupallinen kalastus merellä 2018 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [23.5.2019]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/ammattikalastus-merella>.
- Suomen virallinen tilasto: Kalan ulkomaankauppa 2018 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [20.3.2019]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalan-ulkomaankauppa>.
- Suomen virallinen tilasto: Vesiviljely 2018 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [28.6.2019]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/vesiviljely>.
- Suomen virallinen tilasto: Kaupallinen kalastus sisävesillä 2018 [verkkojulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [16.10.2019]. Saantitapa: <https://stat.luke.fi/kaupallinen-kalastus-sisavesilla>.

Liitteet

Liite 1. Kalatalouden toimialojen yritysmäärät, henkilötövuodet, tuotot ja jalostusarvo vuonna 2017.

Toimiala	Yrityksiä, kpl	Muutos v:sta 2016 (%)	Henkilöstö, htv	Muutos v:sta 2016 (%)	Tuotot, milj. €	Muutos v:sta 2016(%)	Jalostusarvo, milj. €	Muutos v:sta 2016(%)
Kalastus	1164	-10	271	-10	37	0	17	-11
Vesiviljely	191	10	347	2	86	15	25	20
Jalostus	136	1	760	1	354	13	49	10
Tukkukauppa	56	-7	571	12	329	1	36	2
Vähittäiskauppa	110	-4	550	-8	153	-4	28	1
Yhteensä	1657	-7	2499	0	959	6	155	5

Liite 2. Kalatalouden toimialojen kymmenen suurimman yrityksen osuus toimialan kokonaistuotoista vuosina 2010-2017.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ammattikalastus merellä	45	50	52	52	50	47	48	43
Vesiviljely	46	50	50	51	51	51	53	56
Jalostus	77	77	76	81	85	83	84	85
Tukkukauppa	82	80	80	82	83	83	85	85
Vähittäiskauppa	79	80	84	85	86	86	87	88

Liite3. Kalatalouden laajuus, kannattavuus, investoinnit ja vakavaraisuus vuonna 2016.

Liite 3.1. Kalastuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2017 sekä muutos vuodesta 2016.

2017															
KALASTUS															
Tunnusluvut	Isot troolarit			Pienet troolarit			Rannikkokalastus, yli 10 000 e			Rannikkokalastus, alle 10 000 e			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	18	0		24	-14		238	10		884	-15		1164	-10	
Henkilöstö	75	-10		42	2		77	0		77	-22		271	-10	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	19,8	100	0	6,7	100	-6	8,0	100	13	2,4	100	-18	37,0	100	0
Jalostusarvo	8,1	41	-18	3,2	48	-9	4,9	61	11	1,0	42	-29	17,2	46	-11
Käyttökate	4,3	22	-29	1,9	28	-10	4,5	56	15	0,8	33	-39	11,6	31	-13
Nettotulos	1,5	8	-43	0,8	12	-1	3,6	45	23	-0,5	-21	-348	5,4	15	-18
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	0,9	4	-52	0,2	3	-73	0,0	0	-100	0,0	0	-100	1,0	3	-75
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		33	154		48	12		74	6		77	-5		52	16
Current ratio		1,7	70		3,4	36		1,8	0		1,4	-67		1,9	36
<i>Toimialan tuottavuus</i>		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %
Liikevaihto/htv		256,0	10		154,5	-7		85,7	18		27,1	13		126,9	11
Jalostusarvo/htv		108,0	-9		76,2	-11		63,6	11		13,0	-8		63,5	-1
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %
Tuotot	1 102	100	0	279	100	9	34	100	3	3	100	-4	32	100	12
Jalostusarvo	448	41	-18	135	48	8	21	61	0	1	41	-16	15	47	0
Käyttökate	241	22	-29	80	29	5	19	56	6	1	33	-26	10	31	-4
Nettotulos	81	7	-45	34	12	19	15	45	14	-1	-22	-398	5	15	-7

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.2. Vesiviljelyn laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2017 sekä muutos vuodesta 2016.

2017																							
VESIVILJELY																							
Tunnusluvut	Ruokakalatuotanto meressä			Ruokakalatuotanto sisävesissä			Kiertovesikasvatus			Poikaskalatuotanto			Luonnonravintolammikot			Yhteensä							
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %						
Yrityksiä	28	0		18	6		7	0		24	-8		100	5		177	2						
Henkilöstö	132	-6		24	-8		51	21		124	9		16	-16		346	2						
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %					
Tuotot	51,4	100	19	5,3	100	12	4,8	100	4	21,0	100	9	2,9	100	11	85,5	100	15					
Jalostusarvo	17,8	35	41	2,1	40	49	-4,3	-90	-205	8,0	38	17	1,2	41	19	24,7	29	20					
Käyttökate	13,1	25	67	1,4	26	132	-7,1	-148	-114	2,9	14	52	0,7	24	39	10,9	13	44					
Nettotulos	14,1	27	180	1,1	21	264	-9,4	-196	-90	2,3	11	76	0,3	10	198	8,4	10	363					
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %					
Nettoinvestoinnit	2,2	4	75	0,2	4	27	2,3	48	0	0,6	3	-17	0,0	1	-84	5,3	6	128					
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %			%	Muutos, %			%	Muutos, %			%	Muutos, %			%	Muutos, %				
Omavaraisuus	48	55			64	-7			21	950			59	5			49	4			39	39	
Current ratio	2,4	33			2,8	-20			1,1	22			2,9	45			2,1	0			2,0	25	
<i>Toimialan tuottavuus</i>		1 000 €	Muutos, %			1 000 €	Muutos, %			1 000 €	Muutos, %			1 000 €	Muutos, %			1 000 €	Muutos, %				
Liikevaihto/htv		387,6	33			222,9	22			95,2	10			161,3	-1			175,2	30			242,4	18
Jalostusarvo/htv		135,3	50			89,2	63			-84,9	153			64,4	7			73,8	40			71,3	18
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %		1 000 €/yritys	%	Muutos, %		1 000 €/yritys	%	Muutos, %		1 000 €/yritys	%	Muutos, %		1 000 €/yritys	%	Muutos, %				
Tuotot	1 837	100	20		294	100	5		691	100	5		876	100	18		29	100	5		483	100	13
Jalostusarvo	636	35	41		117	40	41		-614	-89	-205		333	38	27		12	41	13		140	29	17
Käyttökate	466	25	67		79	27	123		-1 019	-147	-115		119	14	58		7	25	42		62	13	42
Nettotulos	504	27	183		59	20	274		-1 347	-195	-92		97	11	95		3	10	86		47	10	360

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.3. Kalanjalostuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2017 sekä muutos vuodesta 2016.

2017												
KALANJALOSTUS												
Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	14	8		54	0		68	1		136	1	
Henkilöstö	556	7		184	-14		19	0		760	1	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	312,5	100	15	37,8	100	0	4,1	100	7	354,4	100	13
Jalostusarvo	37,9	12	11	10,1	27	3	1,0	24	24	49,0	14	10
Käyttökate	15,4	5	28	3,4	9	41	0,6	15	49	19,4	5	32
Nettotulos	6,7	2	42	1,8	5	123	0,3	7	49	8,8	2	53
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	2,8	1	7	-0,2	-1	-112	0,1	2	-1	2,7	1	-38
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		37	3		29	38		42	-35		36	3
Current ratio		1,3	8		1,2	9		1,5	-35		1,3	8
<i>Toimialan tuottavuus</i>	1 000 €		Muutos, %	1 000 €		Muutos, %	1 000 €		Muutos, %	1 000 €		Muutos, %
Liikevaihto/htv	561,0		8	204,0		16	213,0		9	465,0		12
Jalostusarvo/htv	68,0		4	55,0		21	50,0		21	65,0		9
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %
Tuotot	22 323	100	7	699	100	0	61	100	6	2 606	100	12
Jalostusarvo	2 710	12	3	188	27	4	14	23	16	360	14	8
Käyttökate	1 103	5	20	62	9	40	8	13	32	142	5	29
Nettotulos	476	2	30	34	5	141	4	7	99	65	2	54

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.4. Kalatukkukaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2017 sekä muutos vuodesta 2016.

2017												
KALATUKKUKAUPPA												
Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	6	0		22	-8		28	-7		56	-7	
Henkilöstö	305	16		247	9		19	-14		571	12	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	232,3	100	0	91,8	100	4	4,4	100	4	328,5	100	1
Jalostusarvo	23,2	10	-4	12,2	13	11	0,9	20	123	36,3	11	2
Käyttökate	10,1	4	0	2,0	2	32	0,4	9	232	12,4	4	11
Nettotulos	4,7	2	-30	-0,7	-1	23	0,1	2	120	4,1	1	-22
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	1,8	1	99	2,0	2	-26	0,00	0	-100	3,9	1	5
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		39	-13		25	39		30	181		34	-6
Current ratio		1,9	-14		1,1	10		1,2	71		1,5	-12
<i>Toimialan tuottavuus</i>		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %		1 000 €	Muutos, %
Liikevaihto/htv		761,0	-13		370,0	-5		229,0	18		574,0	-9
Jalostusarvo/htv		76,0	-18		49,0	1		50,0	192		64,0	-8
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %
Tuotot	38 712	100	0	4 174	100	13	156	100	9	5 866	100	9
Jalostusarvo	3 865	10	-4	552	13	20	34	22	160	648	11	9
Käyttökate	1 690	4	1	89	2	45	13	8	243	222	4	18
Nettotulos	777	2	-31	-33	-1	16	5	3	129	73	1	-17

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.5. Kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2017 sekä muutos vuodesta 2016.

2017												
KALAN VÄHITTÄISKAUPPA												
Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
Toimialan laajuus	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	11	0		44	-4		55	-4		110	-4	
Henkilöstö	447	-5		88	-17		15	-21		550	-8	
Toimialan kannattavuus	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	135,5	100	-2	15,5	100	-13	2,4	100	-18	153,4	100	-4
Jalostusarvo	23,9	18	17	3,5	23	-43	0,3	13	-63	27,7	18	1
Käyttökate	8,9	7	145	0,9	6	-71	-0,1	-4	-117	9,8	6	33
Nettotulos	6,5	5	617	0,1	1	-98	-0,3	-13	-174	6,3	4	-5
Toimialan investoinnit	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	-9,8	-7	-2532	0,2	1	-34	0,0	0	0	-9,7	-6	-1476
Toimialan vakavaraisuus		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		56	47		40	48		35	-54		49	40
Current ratio		1,7	55		0,4	-71		2,1	-58		1,4	27
Toimialan tuottavuus	1 000 €		Muutos, %	1 000 €		Muutos, %	1 000 €		Muutos, %	1 000 €		Muutos, %
Liikevaihto/htv	302,0		3	175,0		18	159,0		5	278,0		6
Jalostusarvo/htv	53,0		22	40,0		-30	17,0		-61	50,0		10
Yrityksen kannattavuus keskimäärin	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %
Tuotot	12 320	100	-2	352	100	-9	44	100	-14	1 395	100	0
Jalostusarvo	2 173	18	17	79	22	-41	5	11	-65	251	18	5
Käyttökate	813	7	148	21	6	-69	-1	-2	-109	89	6	38
Nettotulos	590	5	641	2	1	-98	-5	-11	-171	57	4	-2

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Viitteet

- Espoon kaupunki 1999. Monikonpuron siirto Leppävaaran keskuksen alueella – vesioikeudellinen hankesuunnitelma. 11 s. + liitteet.
- Laasonen, P. 2000. The effects of stream habitat restoration on benthic communities in boreal head-water streams. *Jyväskylä Studies in Biological and Environmental Science* 88. 32 s.
- Länsi-Suomen vesioikeus 1999. Päätös Espoon kaupungin hakemuksesta Monikonpuron uoman siirtämisestä. 26.11.1999 nro 90/1999/1.
- Malmqvist, B., Rundle, S., Brönmark, C. & Erlandsson, A. 1991. Invertebrate colonization of a new, man-made stream in southern Sweden. *Freshwater Biology* 26: 307–324.
- Marttinen, M. & Koljonen, L. 1989. Uudenmaan meritaimenkantojen inventointi ja geneettinen tutkimus. Uudenmaan kalastuspiirin kalastustoimisto. Tiedotus nro 4. 141 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s. ISBN 951-37-3594-X.
- Saura, A. 2001. Espoon Monikonpuron kalaston nykytilan selvitys. *Kala- ja riistaraportteja* 213. 16 s.
- Saura, A. & Könönen, K. 2002a. Espoon Monikonpuron kalasto- ja pohjaeläintarkkailuohjelma 2001–2005. *Kala- ja riistaraportteja* 260. 9 s. + liitteet.

luke.fi

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
00790 Helsinki
puh. 029 532 6000